

Kolozsvárt nagy raktár.

Mérnök látogatás  
díjtalan!

**Clayton & Shuttleworth Ltd.**

mezőgazdasági gépgyár képviselete.

**Nyersolajmotorok,  
Szivógázmotorok,  
Benzinmotorok**

és

**Kenő olajok.**



**Erdeleyi Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat**  
Dr. Osztián Olivér és Társai  
**Ferenc József-ut 31 Szám.**  
Sürgönycim: Coloniale Kolozsvár.

Telefon interurban: 934 SZ.

**Műszaki  
cikkek.**

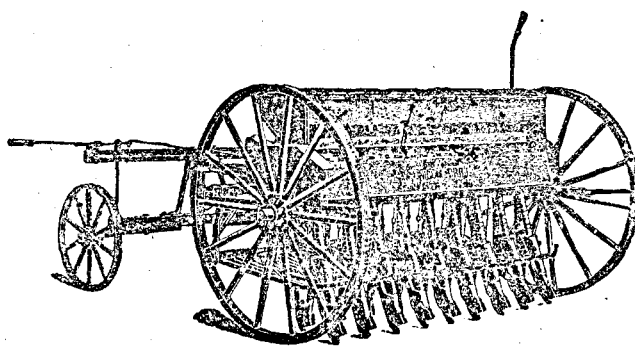
2485

**Kérjen ajánlatot!**

# EGY GÉP = HÁROM GÉP

szab. „**REKORD II**”

sorba vet  
sorba trágyáz!!



A szab. „**REKORD II**”  
egyetemes sorvetőgéppünk a losonci mezőgazdasági gépgyár-  
ban készül és az összes kultúrállamokban szabadalmaz-  
tatva van.

A szab. „**REKORD II**”  
mindenféle gabonaneműek vetésére és a legkülönbélebb  
műtrágyák kiszórására, valamint ezen műveleteknek  
egyidőben való végzésére alkalmas.

A szab. „**REKORD II**”  
sorba vet és sorba trágyáz, ezen művelési mód pedig óriási  
termeléstöbbletet eredményez és a szórással szemben  
50% műtrágyát takarít meg.

**SZAB. „REKORD II”** a létező legtökéletesebb sorvetőgép,  
a legideálisabb műtrágyaszóró  
az egyedüli kifogástalanul működő kombinált gép

**Sziveskedjék az utánzatoktól óvakodni.**

A „**REKORD II**” az egyedüli vetőgép, amelylyel a sorba való vetés és a sorba való  
trágyázás kifogástalanul végezhető

**Árjegyzékkel és árajánlattal szivesen szolgál**

**A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége**

Budapest, V., Váci-körút 32.

# ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK  
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,  
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASISZTI EGYESÜLET  
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.  
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG, ES KIADÓHIVATAL:  
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZAM.  
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

## TARTALOM:

### Önálló eredeti cikkek:

A gazdasági megerősödés utja. <i>Meskó Pál.</i>	469
A szatmári gazda-nagygyűlés.	469
A szobanövények betegségei és ellenségei. <i>Csérer Gyula.</i>	471
<b>Tárca:</b>	
Séta a Szatmári kiállításon. (J.)	470
<b>Irodalmi szemle.</b>	473
<b>Kormányintézkedések.</b>	473
<b>Vegyes közlemények.</b>	473
<b>Hirdetések.</b>	

### A gazdasági megerősödés utja.

Irta: *Meskó Pál.*

Nem mondok újságot, mikor azt mondom, hogy Magyarország közgazdasági életének legfőbb tényezője a föld. Azok a véredények, amelyeket a földmivelő nép ekéje felhasogat, véredényei, tápláló csatornái az ország gazdasági szervezetének. Minél tökéletesebb ezeknek a véredényeknek a munkája, annál erősebb, annál munkaképesebb az ország gazdasági szervezete. Ha ezek a véredények kiszáradnak és felmondják a szolgálatot, akkor eltűnik az egészség piros színe az ország gazdasági arculatáról s helyébe jön a sápkórság, mint a belső bajok csalhatatlan hirdetője. Sohasem beteg az ország, ha a szántóföld barázdái, gazdasági életünk ezen kipróbált véredényei, a szervezetet kellőképpen táplálni tudják, de azonnal gyenge, beteg és erőtlén lesz az ország, mihelyt a gazdasági véredények munkájában zavar keletkezik. Megdönthetetlen igazság, hogy egy jó termés ennek az országnak gazdasági megújodást, gazdasági feltámadást jelent, a rossz termés pedig gutaütés, amely megbénítja egész gazdasági szervezetünket. Más országoknak más a boldogulás utja, a mi utjaink azonban a szántóföldeken keresztül vezetnek a biztos cél felé.

Van egy már eléggé kipróbált, de még kellően ki nem használt háziszerünk, amelynek gazdasági megerősödésünk szempontjából nagyon jó hasznát vehetjük. Ez a szövetkezeti eszme és a szövetkezeti intézmények. A szövetkezetekről sok rosszat beszélnek, ezekről minden jót elhallgatnak, mindenért a szövetkezeteket szokták felelőssé tenni és ren-

desen igen sokat szoktak kivánni, a szövetkezetektől.

Némelyek azt kívánják a szövetkezetektől, hogy azonnal segítsenek minden bajon. Ez teljes lehetetlenség, mert várni kell addig, míg a szövetkezet megerősödik, míg a vezetők is feladatuk magaslatára emelkedve, a szövetkezeti eszme igazi tartalmához képest teljesítik feladataikat. A szövetkezet nem gomba, amely magától nő, nem dudva, amely ápolás nélkül is virágzásnak indul, hanem nemes ültetvény, amely gondozásra szorul, s csak akkor fejlődik, ha jó gazdája van.

Sokan abban a téves hitben vannak, hogy szövetkezetet csakis államsegéllyel lehet létesíteni, pedig ez annyi a szövetkezetre nézve, mint egy erős, hatalmas ember kezében egy nádszál, aki az öklével könnyebben leverheti az ellenségeit, mint a kezében levő gyöngénádszállal. Ezért kár olyan nagy súlyt fektetni az államsegélyre, mert e nélkül is lehet jó szövetkezeteket szervezni, ha becsületes szándékkal, erős akarattal és egyesült erővel fogunk a munkához. A szövetkezeti intézmények segítségével javíthatjuk hitelviszonyainkat, rendezhetjük adósságainkat, fejleszthetjük a termelést, kedvezőbbé tehetjük az értékesítést, olcsóbbá tehetjük nemcsak a saját megélhetésüket, hanem még a városi lakókét is, akik csak a sok felesleges közvetítő betolakodása révén tudják megszerezni a szükséges élelmiszereket. A drágaság megszüntetésének is egyik legcélravezetőbb eszköze a szövetkezés, mert a falusi értékesítő szövetkezetek közvetlenül, a közvetítők munkájának igénybevétele nélkül szállíthatják az élelmicikkeket a városi fogyasztóknak. Nem a kereskedő felesleges, hanem feleslegesek azok a közvetítők, akiket a termelő és a fogyasztó kénytelen eltartani, s akik a kereskedelemben produktív munkát nem végeznek.

A szövetkezeti intézmények műhelyeiben kovácsolják azokat az irtókapákat, amelyekkel minden dudvát kiirthatunk a gazdasági élet mezejéről. Oly forrás a szövetkezeti eszme, amely a falu gazdasági életének kerekeit megindítja, forgásukat gyorsítja, működésüket szabályozza, s a gazdasági megerősödésnek soha nem remélt lendületet ad. Nálunk, a helyett, hogy diadalszekéren vinnék az eszmét faluról-falura,

ha közeledik, sok helyen még most is félre verik a harangokat, mint mikor jégfelhők mutatkoznak. Biztos fegyver, erős szerszám a szövetkezeti eszme a gazdasági megerősödésre irányuló munkában, biztos segítség a gazdasági bajokkal való küzködés közben. Korlát a meredek szélén. Hid a hullámok fellett. Világító szövetnek a sötétségben. Mentő horgony a gazdasági örvények közé jutott szerencsétlenek számára. Olyan mint a napsugár, ingyen kapja az ember. Olyan mint az esőnek cseppei, áldás fakad belőle.

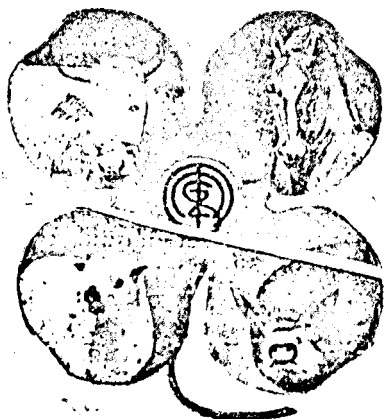
A szövetkezetek szervezését erőltetni nem lehet, erőltetni a buza és a tengeri fejlődését sem lehet. De kapálni kell, mert másképp nem fejlődik. Senkit sem lehet lefogni és beojtani a szövetkezeti eszme ojtóanyagával, de megmagyarázni az ojtás üdvös következményeit, igenis szükséges. A szövetkezeti munka megindításakor elsőnek kell lenni azoknak, akikre a nép gondozása bízva van. De nálunk a szövetkezeti eszme ellenségei éppen ezeket szeretnék eltüntetni attól a szociális munkától, amelyet szebb és kézzelfoghatóbb eredménnyel végezni sehol sem lehet, mint éppen a szövetkezetekben, a magyar gazdasági megújodás tüzhelyeinél.

### A szatmári gazda-nagygyűlés.

Szeptember 28.-án folyt le Szatmáron a „Magyar Gazdaszövetség” nagygyűlése, amely az ott napirendre került aktuális gazdaságpolitikai kérdések révén majdnem az egész ország nagy érdeklődését keltette fel. A gyűlésen az északkeleti és távolabbi vármegyék-ből majdnem negyedfélezer gazda jelent meg.

Darányi Ignác elnöki megnyitó beszédében köszönetét fejezi ki Szatmár városának és a jubiláló gazdasági egyesület vezetőségének a szíves fogadtatásért, majd meleg szavakban üdvözli a kormány megjelent képviselőit, gróf Dessewffy Aurélt, a súlyos betegségből szerencsésen felgyógyult, gróf Károlyi Mihályt, továbbá gróf Teleki Gézárt, akiknek nagy munkássága hozzájárult a sikerhez.

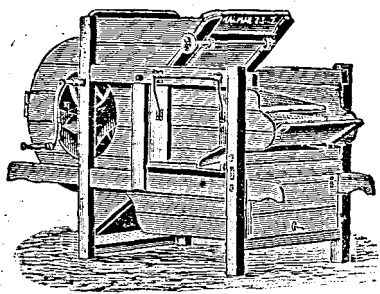
Az üdvözlések után Kazy József államtitkár kért szót, lendületes szavakban méltatván a jubiláló gazdasági egyesület vezetőinek fáradozását, szívesen tolmácsolja a miniszter üdvözlését és biztosította a megjelent gazdaközönseget, hogy Serényi Béla földmivelésügyi miniszter a legnagyobb jóakarattal fogja mérlegelni a nagygyűlés határozatait.



**Szíves tudomásul!** Angliában időző osztályvezetőnk értesítése szerint legközelebb **árverésre** kerül Budapesten kb. **300 drb. nagy testű, kiválóan jól tejelő, kizárólag fiatal, hasas, Dairy-Cows** tehén és pedig: **Red-Dairy, Road-Dairy és Derby-Dairy.** A katalogusnak idejében való megküldése végett az érdeklődők mielőbbi igénybejelentését kérjük.

**MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE**  
BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.





Minden gazdaságban  
nélkülözhetetlenek!!

Európaszerint első helyen elismert künön szerkezetü és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

# „Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

**KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely**

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

2006

Darányi Ignác elnöki megnyitó beszé-  
dében nagy tetszés mellett mutatott arra, hogy  
mekkora hibát követett el a kormány, a midőn  
az engedmények terére lépett, akkor, a mikor  
az osztrák ipari körök kapzsisága fel akarja  
borítani a kiegyezés vámvédelmi alapelveit.  
Még inkább végzetes a kiegyezési és vám-  
védelmi rendszert akkor bolygatni, midőn  
Németország akadályokat gördít a baromfiki-  
vitel elé is, amint ez épen a legutóbbi napok-  
ban történt. A kormány veszedelmes lejtőre  
jutott komoly kényszerítő ok nélkül, mert a  
bécsi csőcselék paraplé forradalmát nem lehet  
komolyan venni, azt nem lehet olyan komolynak  
venni, mint a szerződések szentségét. Foglal-  
kozik ezután a miniszterelnöknek a husiparos-  
ok kongresszusi küldöttségének adott vála-  
szával. Szomorú ez a válasz, mert a minisz-  
terelnök nem érzi át, hogy tulajdonképpen mi  
volt a kiegyezés és a balkáni kontingens  
eredeti intenciója. Ha a miniszterelnök nyilat-  
kozatai ebben a kérdésben a kormány vég-  
leges álláspontját képviselnék, akkor kétségbe  
kellene esnünk a helyzet fejleményei felől. A  
bécsi lapok ebből ugyis azt magyarázzák, hogy  
a kormány rendeleti uton akarja megengedni  
a szarvasmarhabehozatalt, ha ez való, ugy ez  
az alkotmány és az alkotmányos garanciák  
súlyos megsértését jelentené. Ilyen konse-  
kvenciák mellett kár volna a kereskedelmi  
szerződéseket a törvényhozás elé vinni. Ha a  
kormány mögött nem olyan nagy és szilárd  
többség áll, az ne legyen a gyengeség, hanem  
az erő forrása. A bécsi tárgyalásokról csak a  
paizszsal, vagy a paizszsöny lehet visszatérni.  
Nagyhatású beszédét gróf Károlyi Sándor egy-  
kori leveléből vett azzal az idézettel fejezi  
be, amely a gazdaközönség szervezkedését és  
tömörülését ugy tünteti fel, mint a leghatal-  
masabb és legtöbb sikert ígérő eszközt.

Gróf Károlyi Mihály napirend előtt való

felszólalásában az aktuális gazdaságpolitikai  
helyzetben jelentkező sérelmeket sorolta fel,  
megvilágítván a gazdákat érdeklő kérdéseket.  
Előadása kapcsán a következő határozati javas-  
latot terjesztette elő.

A Magyar Gazdaszövetség szatmári nagy-  
gyűlése csatlakozva a Szövetség által elfog-  
lalt, legutóbb Lugoson kinyilvánított álláspont-  
hoz, tiltakozik a tengerentuli husbehozatal, a  
keleti államok huskontingensének felemelése  
és az ezen államokból való élőállat behozatal  
ellen. A hivatalos helyről többször elhangzott,  
a földművelésügyi miniszter által legutóbb ha-  
tározott formában tett ígéretre hivatkozva a  
nagygyűlés erkölcsi és jogi lehetetlenségnek  
tartja azt, hogy az agrár vámvédelem egyes  
idegen csoportok nyomásának engedve gyen-  
gítségük és hogy ez által a kiegyezésben  
részünkre kivivott előnyök kockára tétessenek.  
A miniszterelnök urnak a husiparosok  
előtt tett kijelentéseivel szemben ragaszkodik  
a gyűlés ahhoz a felfogáshoz, hogy a magyar  
állattenyésztés védelme és fejlesztése nemzeti  
érdek, amit az Ausztriában támadt izgatások-  
kal szemben megóvni és fentartani nemzeti  
kötelesség. Ennélfogva a keleti államok hus-  
kontingensének kieserítése, élőállatok beho-  
zatala és a tengerentuli husbehozatal ellen a  
gyűlés tiltakozik. Ha pedig a kormányunk,  
Ausztriának engedve, a mai szerb kontingensen  
felül Szerbiából vámkedvezménytel, törvény-  
hozási felhatalmazás nélkül engedve be újabb  
mennyiségeket, azt az alkotmány nyílt és súlyos-  
megsértésének tekinti.

A nagygyűlés ezt a határozati javaslatot  
nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadta.

Ezután a napirend szerint sora kerültek  
az előadások.

Gróf Mailáth József előadása. A város és  
a falu címmel mélyreható szociálpolitikai  
tanulmány volt, a mely összefoglaló egészben

tüntette fel azokat a bajokat, amelyek abból  
származnak, hogy ebben az országban semmi  
érzelmi és értelmi kapocs nincs a város és a  
falu között. Feltünteti, hogy az ország intelli-  
genciája, a város és az ország népe a falu  
nem érez, nem gondolkodik együtt. Nagy  
figyelemmel hallgatott előadásának végső kon-  
sekvenciájaképpen annak a szükségét mutatja  
ki, hogy vissza kell térnünk a városban és a  
faluban egyaránt az intenzív munkára, továbbá  
el kell ismernünk egyaránt a város és a falu  
érdekét a nemzet igaz érdekének. Az igazi  
politikának a legnagyobb titka: a józan taka-  
rékossággal párosult haladás és az, ha meg-  
adjuk a falunak legalább az életfeltételeket.  
Itt tulajdonképpen csak visszaadásról van szó,  
csak azt kell visszaadni, amivel a falu, az  
ország népe a városokat táplálta. Lelkiisme-  
retesen kell fejleszteni a jó népiszólókat, az  
egészségügyet, azzal fejlesztjük a falut, vagyis  
az ország népét a lelkiismeretes közigazga-  
tással, ha a faluban a jó tanítókban és a jó  
papokban atyát és apostolt nevelünk. A szö-  
szövetkezeti eszme ápolása, annak a gyakor-  
lati életbe való eredményes átültetése szinte  
egyike azoknak a nagy eszközöknek, amelyek  
a nép igazi megerősödésére elemi hatással  
van, amint ez a mindennapi élet tapasztalatai  
bizonyítják. Az előadó a gyűlés egész kö-  
zönségének osztatlan tetszése mellett zárta  
szavait.

Mezőssy Béla nagy figyelemmel hallga-  
tott előadásának tárgya. „A gazdák érdekei  
és a parlament“ Elénk színekkel ecseteli, hogy  
a választások idején milyen nagy becsülete  
van a gazdának. A képviselőjelölt, hogy a  
gazdaközönség döntő súlyu szavazását meg-  
nyerje, a legkészségesebb szolgálatát ajánlja  
fel minden igaz és méltányos gazdaérdekben.  
Azután fordul a helyzet, mikor összeül a par-  
lament, nagyon könnyen elsorolható azoknak

## AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TÁRCAJA.

### Séta a szatmári kiállításon.

A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület  
félszázados jubileuma alkalmából általános  
gazdasági- és ipari kiállítást rendezett szept.  
21.-től október 2.-ig Szatmárnémetiben. A ki-  
állítás a kis fekvésű Kossuth-kertben és az  
annak szomszédságában fekvő vásártéren van  
elhelyezve, igen csinosan és izléselesen készített  
csarnokokban.

A kiállítás főbejárójánál elhelyezett és  
pénztári helyiségekkel ellátott diszkapun jut-  
hatni a kiállítás területére, mely nemzetiszinü,  
Szatmármegye s Szatmár város színeiben  
pompázik. Az elsőcsarnok a Mezőgazdasági  
Csarnok, melynek főekessége az cesediláp tár-  
sulat és a debreceni kulturmérnöki hivatal  
csoportos kiállítása, melyben látjuk azt a nagy  
és igazán üdvös munkát, melyet derék kultur-  
mérnökeink végeztek az cesedi-láp lecsapo-  
lásával. Meglepő a különbség a múlt és jelen  
között, mely nagy térképeken látható. A még  
néhány év előtt vízzel, nádasokkal, zombé-  
kokkal borított hasznavehetetlen területeket,  
ma már állami s megyei utak, vasutak szelik  
át; a mezőgazdaságilag kihasználatlan terüle-  
teken a legszebb kultúra diszlik, a legváltó-  
zatosabb növénytermelés, állattenyésztés üzetik.  
A tüzet fogott zombékok füstjét az ipartele-

pek füstje váltotta fel, élén a rőbelyi kender-  
gyárral. A mezőgazdasági csarnokban ki-  
emelkedik a Bőszörményi Károly dr. Jantyk  
testvérek, Mándy Géza, özv. Tisza Kálmánné,  
Vécsey Aurél kiállítása. Sajnálattal tapasztal-  
tam, hogy e csarnokból Szatmármegye igen sok  
gazdaságának termény kiállítása hiányzott.

A második csarnok a gyümölcsészet,  
szőlészet és borászat csarnoka. Amit ezen csar-  
nokba lát a szemlélő az igazán meglepő; a  
kiállítás legkimagaslóbb részét az itt elhelye-  
zett szebbnél-szebb gyümölcs képezi. Valóság-  
os gyűjteménye ez a legkülönbözőbb gyü-  
mölcsféléknek. Igen nehéz itt a nemes ver-  
senyre kelt termelők gyümölcsei közt az  
elsőbbséget megállapítani. A sok kiváló finom  
és nemes gyümölcskollektió között azonban  
kikell emelni a Korponay Kornél alma s körte  
gyűjteményét. A nagybányai gyümölcsértéke-  
sítő Rt., a m. kir. gyümölcsvédekezési kísér-  
leti állomás nagyarányu kollektiója ugyanesak  
megragadja a szemlélő figyelmét. Feltűnik  
Bónis Sándor kiállításában az 1910. évi ter-  
mésű ép, egészséges gyümölcs. A szőlőkiállí-  
tás keretében látható Uray Károly 30 külön-  
böző fajtából álló szőlőgyűjteménye. A nagy-  
szabásu üveges konzervek, párolt gyümölcs  
és főzelék konzervek, gyümölcszék. szörpök,  
aszalványok egész sorozatában gyönyörköd-  
hettünk és igazán meglehet bocsájtani, ha  
e csarnokban a „kiállított tárgyakhoz nyulni  
tilos“ felirat több ízben figyelembe nem

lett véve, mert bizony a kisértés igen nagy  
volt.

A harmadik csarnok a bányászatnak volt  
szentelve.

E csarnokot nagy érdeklődéssel szemlél-  
tük és méltán keltett is általános feltűnést,  
mert bizony a gazdasági kiállítások keretében  
eddig nem igen láthattunk ilyen bányászati  
csoportot, amilyent a nagybányai bányagazgatósá-  
g gyűjteményében bemutatott; a magyar ál-  
talános és a salgótarjáni kőszénbánya társa-  
ság kiállításában a szénminták egész sorozat-  
tát mutatták be.

E csarnokban nyertek elhelyezést a gyógy-  
vizek is, melyek között a Borszéki, a Luna s  
Borpataki gyógyvizek kiállítása emelkedett ki.

A negyedik csoportban egy kis diszker-  
tészeti gyönyörködhattunk. Igen szép volt a Fá-  
bián Györgyné virágkertetési, s a szatmári püs-  
pökség diszkeretészeti csoportja. Ami a konyha-  
kertészeti illeti, az bizony meglehetősen kis  
keretek között mozgott. Érdekes csoport volt  
Koroknay Imre kiállításában a 18 féle disztké-  
ből álló csoport.

Az ötödik csoportban a háziipar csarno-  
kában fényes eredményét láttuk a háziipar  
érdekében eddig kifejtett mozgalmaknak, tan-  
folyamoknak. A háziipar mindenféle neme ke-  
rült itt bemutatásra s valóban egyik szebb  
volt a másikkal. Jól esett láthatni a többi közt  
a magyar bikaliak kiállítását, melyet valóság-  
gal felkaptak a látogatók és nagy előszere-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.  
 Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.  
 Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.  
 Fia és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

# Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és bonyegnagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

2005

☛ Telefon-szám 567.

☛ Telefon-szám 567. ☛



Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

a neve, akik jóban, rosszban a gazdák érdekeit védik, s amellyel hűséggel kitarának. Szerinte minden képviselőnek-, tartozzék bármely párthoz-, akár az ellenzékhez-, akár a kormányhoz, aki a magyar gazdák szavazatának támogatásával jutott be a képviselőházba, helyt kell állni a magyar gazdák érdekei mellett, ha török, ha szakad. Érti ez alatt azt, hogy helyt kell állni nemcsak addig, míg a kormány azt jónak látja, amíg neki ez nem kellemetlen, hanem kártartani mindaddig, egy következetes álláspont mellett, amíg a gazdák jogos érdekei tényleg diadalt nem aratnak. Ne a kormány legyen a képviselő urak támassza, hanem megfordítva, a magyar gazdák érdekeit pártkülönbség nélkül védő magyar képviselők elszántsága biztosítsa azt, hogy a kormány, még ha inogna is ami érdekeink védelmével, akkor se hátrálhasson. Behatóan ismerteti a helyzetet, melyet a Bécsből intézett hadjárat idézett elő és kimutatja, hogy a husrágaság jelszavával ellenük minő követelményeket támasztanak, olyanokat, amelyek megadásában a legcsekélyebb engedékenységgel arra a lejtőre jutunk, hogy a magyar gazda számára vámvédelemmel megteremtett, az általános közgazdasági helyzetbe beilleszkedő helyzet teljesen megromlik, a gazda ma tűrhető helyzete megváltozik, vége lesz a boldogulás ama kezdetének, amelyet a vámvédelem a magyar gazdának juttatott, a gazdasági élet igazságszolgáltatása szerint. Mikor ilyen a helyzet, annak meg kell szünni. Hiszi hogy a magyar nép öntudatra fog ébredni. Bizalmának melegével a magyar nép tisztelje meg azt, aki arra valóban érdemes, azt, aki valóban a magyar gazdatársadalom javáért küzd. Előadása kapcsán a következő határozati javaslatot jerjeszti elő:

„A szatmári gazdaggyűlés bizalommal várja a magyar képviselőház egyöntetű állásfoglalását oly irányban, hogy a kereskedelmi szerződések tartamára biztosított vámvédelmet áttörteni nem engedi. Ha Ausztria minden

elfogadható indok nélkül — a nemzetközi szokások teljes mellőzésével — mesterséges akadályokkal akarja lehetetlenné tenni. Nyugat felé való szabad forgalmunkat és a magyar kormány e téren támasztott kívánásai előtt a legridegebben elzárkodik: úgy teljesen indokoltan lenne, hogy a Kelet felé oly könnyítéseket tegyünk, amelyek első sorban az osztrák fogyasztói javára lennének, míg ellenben a magyar mezőgazdaságra nézve lényeges károsodást jelentenének.

Az előadó határozati javaslatát a gyűlés közönsége nagy éljenzéssel tette magáévá.

Meskó Pál előadásának anyagát a földbérli szövetségek képezték. Az előadó első sorban utalt arra, hogy ez a tárgy immár a kecskeméti nagygyűlés tárgyát képezte, annak előtte, azóta a Magyar Gazdaszövetség folyton szorgoskodik abban az irányban, hogy ez az intézkedés a magyar szövetségi életben megerősödjék, mert a nép igazi vagyonosodása legfőképp a bérliösszvetkezettel érhető el. A bérliösszvetkezetek segítségével földhöz juthatnak olyan kisbirtokosok fia, akik számára a családi birtok már nem nyújt elég munkalkalmat és megélhetési alapot. Ez a gazdasági okulás mód arra, hogy az erőket egyesítve maga a nép vegye fel a versenyt a nagybérletknél. Így lehet vagyont szerezni a tulajdonjog szentségének sérelme nélkül azoknak a derék polgártársaknak, akiknek a haza földjéhez való ragaszkodása, az iránt való szeretete, a magyar állameszméhez való hűsége az ország legfőbb javai közé sorolható. A kecskeméti nagygyűlés a bérliösszvetkezetek nemzeti, gazdasági és társadalmi fontosságát felismerte, határozatban kimondotta, hogy az ilyen szövetségek szervezését szükségesnek tartja és ennek okából fel is kérte a Gazdaszövetség elnökségét, hogy a folyó év őszén szaktanácskozást hívjon egybe, amelynek feladata leendő gondos és részletekbe menő tanácskozás alapján, a helyi viszonyok figyelembe vételével megállapítani a módokat és

eseteket, melyek között ily társulatok létesítenők. Javasolja az előadó, hogy a szatmári nagygyűlés tegye magáévá a kecskeméti határozatot, ami nagy lelkesedés mellett meg is történt.

Jékey László a közlegelőkről szóló előadásában hibáztatja, hogy Magyarországon a legelőkérdést nem értékelik abban a mértékben, amint ezt az állattenyésztés, mint a nemzeti vagyonosodás egyik jelentékeny ágazata megköveteli. Érdekes adatokkal világítja meg, hogy a külföldön mennyivel többet gondolnak a legelőkkel és ez a gondoskodás nagy kamatokat hoz, nemcsak a mezőgazdaságnak, hanem a nemzeti gazdaság minden ágának. Részletesen és a közönség állandó érdeklődése mellett kifejti, hogy a legelőjavításokat milyen módokon lehetne keresztülvinni az erdei, havasi, sík és lánvidéki legelőknél. Határozati javaslatot nyújt a nagygyűlés elé oly értelemben, hogy a legelőkérdések ezental nagyobb figyelemben részesíttessenek, azok rendjére bizassék szakértőkre és ne riadjanak vissza az áldozatoktól, mert azok kamata busásan megtérül.

Jeszenszky Pál kir. tanácsos az OMGE ügyvezető titkára a kérdés kapcsán szóba hozza a német birodalmi kormány baromfi-beviteli tilalmát, amely nagykárát van az országnak. Lépéseket sürget a kormánytól ennek a tilalomnak a visszavonására. Miután a nagygyűlés Jékey határozati javaslatát, Jeszenszky indítványával együtt elfogadta, Darányi elnök a gyűlést a közönség zajos éljenzése mellett bezárta.

## A szobanövények betegségei és ellenségei\*.

Nemcsak a mezőgazdasági, de a szorosabban vett kertészet körébe tartozó növények is ki vannak téve annak az eshetőségnek, hogy

\* Mutatvány szerzőnek: „A szobanövények ápolása” címen most megjelent hiánytöplő könyvéből. A könyv szerzőtől Zomborban 1 K. 40 f.-ért rendelhető meg. Szerk.

tettel vásárolták azokat. A kiállítás területén lépten-nyomon lehetett találkozni egy bikali tálcát, képerketet, dobozt szorongató látogatóval.

E csarnokban voltak kiállítva az amateur munkák is, melyek egyenként és összesen mind dicséretre méltók.

A hatodik csarnokban volt látható a kiállításon nagy számban megjelent iparosok csoportos kiállítása; nincs a magyar iparnak olyan ága, melynek ne akadt volna képviselője. Természetesen elsősorban a Szatmár városi s megyei iparosok munkája dicsérté mestereiket, de helyet foglaltak az ország legkülönbözőbb részéből ide sereglett ipari, mű és iparművészeti munkákat kiállítók is.

Külön pavillonban foglalt helyet az első szatmári műtrágya gyár termékeivel. A gyár Szatmár város területén összegyűlemlő ürülék tárgyát fertőtlenítvé, szagtalanítva és tözeg hozzáadásával gyárilag feldolgozva, mint fekal komposzt trágyát hozza forgalomba. A gyár részint félnyers, részint préselt állapotban mutatta be termékeit, valamint a fekal komposzt trágyával elért eredményeit tette szemléltetővé; melyek közül különösen meglepő volt az az eredmény, melyet Péterffy Gusztáv sárközujlaki földbirtokos ért el buza alá alkalmazva a fekal komposzt trágyát.

A kiállítás egyik legimpozánsabb részét képezi br. Vécsey László sárközi uradalmának külön „Vécsey pavillonja” melyben az uradalom igen ügyesen csoportosítva mutatja be az

uradalom mezőgazdasági és erdőgazdasági részeit, részint termékekben részint fényképekben. Látható ebből az uradalom belterjes mezőgazdasági, kertészeti, erdőgazdasági termelésének eredménye. A pavillon közepén elhelyezést nyer az uradalom körképe.

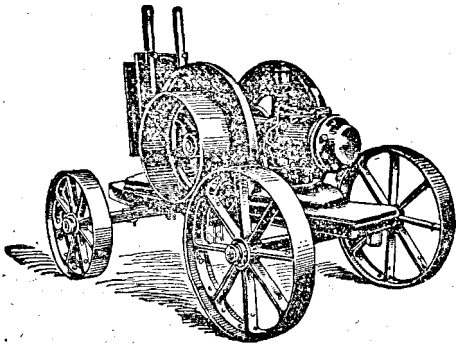
Rövid séta után az erdészeti és vadászati csarnokba értünk, ami itt tárul szemünk elé az mind részint arról tesz tanubizonyosságot, hogy Szatmárvármegye erdőipara milyen fejlett, részint pedig azt igazolja, hogy a vadászatot milyen szakszerűen üzik. Kende Dániel, Degenfeld Sándor gr. a nagybányai m. kir. főerdőhivatal, Szatmárnémeti város erdőhivatala, Teleky Pál gr. kiállításai képezik a csarnok főekességeit.

Az erdészeti pavillont elhagyva, megpillantjuk a gép- és faipari csarnokot, ahol a Rapid láncoskútak öntik a vizet, a magyar Siemens-Schukert műnek igen érdekes és tanulmányos csoportjával szemben. A Princz-testvérek borsajtói között hagyjuk el a csarnokot és végig megyünk a baromfi-kiállítás emdeni ludak csoportján, melyek között óriási nagyságúak gágnak (de nemcsak a testük óriási, hanem az áruk is). Az emdenieket végig nézve a galamb és házinyul csoportot találjuk magunk előtt, melyben a galambok feltűnő nagy számban vannak képviselve, maga Csengery Gyula 20 pár különféle fajtájú galambot mutat be. A csarnok mellett a pulykák uralják a helyzetet, kiváltképpen pedig a bronz-pulykák,

pl. Komáromy Istvánné 40 bronzpulyka-kast prezentál. Az orpingtonok sem hagyják magukat és ugyancsak számottevő részesei a kiállításnak Somlyódi nyiracsádi és Klár Sándorné simapusztai tenyésztői 50—50 drbbal vannak itt képviselve. Innen a Kossuth-kertet elhagyva át visz utunk a gépipari és állatkiállításba. A mezőgazdasági és gépipari csoport hatalmas arányaival már jó előre szembetűnik. Kevés kivétellel ott találjuk hazai gépgyárainkat tanulmányos kiállításokkal. Mindjárt a bejárat mellett foglal helyett a Ganz-gyár terjedelmes kiállítása, egy teljes 20 lóerős, teljesen felszerelt gőzeke garnitúrájával, villamos szerelvényeivel.

A bejáratnál szemben látjuk a Magyar Államvasutak Gépgyárának feltűnő kiállítását; melynek keretében található a losonci gépgyár és a Kalmár-féle rostagyár kitűnő gyártmányai is. Vele szemben helyezkedik el a Kühne-gépgyár izlésesen csoportosított mezőgazdasági gépeivel. Ezen kiállításon mutatta be először új sorbatrágyázó vetőgépet a Részvénytársaság. Igen tanulmányos volt a Bacher és Melichárgyár talajmívelő, vető- és műtrágyaszóró gépekből álló csoportja.

A még egészen új keletű Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár kiállítása szintén magára vonta a gazdák figyelmét, különösen vetőgépeivel. Graepel Hugó egy egész malomberendezést mutatott be munkában, aminek igen sok szemlélője akadt. Hoffherr és Schrantz



# Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság Oberursel

Legbiztosabb hajtóerő a

# G N O M

Iroda és raktár: Bécs, VI/1., Gumpendorferstrasse 72/E.

## magánjáró benzín- és nyersolajmotor.

5000-nél több motor üzemben. Könnyen kezelhető. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 2579

különböző betegségek és ellenségek támadhatják meg, mely betegségek vagy ellenségek a növényeknek nemcsak rendellenes növekedését, de igen sokszor azok pusztulását is okozhatják. Sokszor a felületes, vagy pedig nem ritkán a tulbuzgó gondozás okozza a szobanövények vesztét; néha azonban az a körülmény is lehet baj kuforrása, hogy nem olyan növényfajták kerülnek a szobába, amelyek annak levegőjét, hőmérsékletét és homályosságát eltűrnék, mert végeredményében nem minden üvegházi, vagy kertnövény egyúttal jó szobanövény is. Szobanövényekül — szorosabban véve — csak olyan növények tekinthetők, melyeknek nem tulságos gyors növekedési tulajdonságuk van, szervezetük edzett, mint ilyenek, ellentállóbbak mindama növényekre káros körülményekkel szemben, amelyek a szobában előfordulnak. Ilyen növények első sorban a következők: Agapanthus, Agave, Aletris, Aralia, Araucaria, Aspidistra, Aucuba, Bergenia, Clivia, Dracaena, Eugenia, Evonymus, Ficus, Hoya, Ilex, Laurus, Myrtus, Pálmák, Philodendron, Phormium, Veronica, Yucca. Másodsorban vannak ezeken kívül puhább állományú és gyorsabban növekedő tulajdonságú növények is, melyeket okkal-móddal a szobában is lehet sikerrel ápolni, mint ilyenek, szintén szobanövényeknek tekintendők: Abutilon, Acaea, Amaryllis, Azalia, Begonia, Brionia, Calla, Camellia, Ciclamen, Cyperus, Funicia, Isolepis, némely páfrányok, Passiflora, Primula, radensantia stb. Vannak ismét olyanok is, amelyeket ugyan nem lehet éppen a szorosabban vett szobanövények közé számítani, mivel csak időszakonként szolgálhatnak virágjukkal szobadíszül, de mint olyan növények, amelyek kevesebb igényt támasztva a természeti tényezőkkel szemben alkalmasak a szob-

kiállításában egy munkában lévő tengeri szártepő csoportosította maga köré az érdeklődőket. A minden tekintetben tanulságos gépek kiállítási csoportján végig haladva, az állatkiállításához értünk.

Az állatkiállításban első sorban a karámkokban elhelyezett magyar marhák csoportja tűnik szemünkbe, különösen pedig a Vécsefőle csegöldi uradalom nagyarányú állatcsoportja.

A nyugoti marhák nyitott szinben voltak elhelyezve, ezek között szembetűnő volt Károlyi Gyula nagykárolyi uradalmának berni és Károlyi László mezőteremi uradalmának montafonni bikákból és üszökből álló kollektioja. Itt mutatott be Mándy néhány szép magyar innithali jármos ökröt.

A lótenyésztési szinben különösen szép számmal volt képviselve a kis tenyésztők igen jó loállománya. A nagyobb tenyésztők közül Károlyi Gyula nagykárolyi uradalmának ardeni lovai említendők első sorban.

A sertestenyésztés majdnem kivétel nélkül mangalicákkal volt képviselve. Látható volt itt a mangalica sertés szebbnél-szebb egyedekben bemutatva. Sokaknak tetszését különösen a mezőteremi fekete mangalicanok nyerték meg.

A juhok csoportjában a nagykárolyi uradalom Rambouillet merino, a mezőteremi fésűs hazai és a csegöldi uradalom magyar fésűsei voltak igen szépek.

(X)

bában is. Ilyen növények például: a Begonia egynemű fajtája, Chrysanthemum, Cineraria, Coleus, Szegfű, Fuchsia, Heliotrop, Lobelia, Pellargonium, Jácint stb.

De nemcsak ott történik a hiba sokszor, hogy a nem szobába alkalmas növény kerül mégis a szobába, hanem ott is, hogy még a szobába alkalmas növény sem kapja meg azt a helyet, azt az ápolást, amelyet megkíván, amitől bajok, betegségek származnak, mely növénybetegségek lehetnek külsőségesek, de lehetnek belsőségesek is. A belsőséges bajt legtöbbször az okozza, hogy a növény nem a neki megfelelő földkeverékbe van ültetve, vagy pedig ha jó is a földkeverék, az rövid vagy hosszabb idő múlva megromlik, melyet — eltekintve más egynemű dolgoktól — leginkább a sok nedvesség okoz, amiből nyilvánvalóvá válik az, hogy az öntözés egyike azoknak az ápolási munkáknak, melyre különös gondot kell fordítani minden virágkedvelőnek épp úgy, mint a hivatásos kertésznek is. Az öntözésről és annak fontosságáról egy külön fejezetben szólnunk, itt csak azt jegyezzük meg erre vonatkozólag, hogy a rendszertelen, a helytelen öntözés folytán betegségbe esett növény gyógyítása mindig nehezebb, hosszadalmasabb, sokszor teljesen hiábavaló dolog. A helytelen öntözés folytán fellépett gyökérrothadással jár az is, hogy a növény törzse, ágai, de főképpen levelei elvesztik üde zöld színüket, a rothadást előidéző betegség gombacsirái a vízáramlással felhúzódnak a növény minden szerveibe, a növekedés megszűnik, a bimbók, a virágzat fejletlenül és szintelenül a levelekkel együtt lehullnak. Külső behatások folytán keletkezett belsőséges baj, ami sokszor abban nyilvánul, hogy a növény levelei elvesztik üdeségüket, a fejlődés rendellenes, a törzs vagy szár megpuhul. Ez utóbbi eset akkor szokott bekövetkezni, ha a növény nem fagy meg ugyan, hanem csak megfázik, meghül. Ezzel kapcsolatosan említendő a megfagyás is, melynek külső jele az egyik növényesaládnál úgy nyilvánul, hogy rövid idő múlva a levelek, a virágzat, az ágak vagy a törzs megbarnul, a másik növényesaládnál pedig minden külső szerve ugyancsak rövid idő múlva összezsugorodva lehull. A megfagyás azonban néha csak részleges szokott lenni, hogy tudniillik például a babértélknél csak a levélzet s esetleg az egyéves, tehát fiatal hajtás fagy meg, a törzs és a vastagabb ágak azonban épek maradnak ugyanarra, hogy kellő kezelés mellett — meleg és páratelt levegőjü helyre való állítással — ujjal kihajtanak, illetve magukhoz jönnek. A tulnedvességnek vagy pedig a hidegnek ellenkezője a tulszárazság, vagy a nagy meleg is, — főképpen télen a tulfütött szobában — szintén csak ártalmára lehet a növényeknek, mert a száraz, tulmeleg szobában az egyik növénynek a levélhegyei száradnak el, például a legyezőpálmánál, a másik növényt pedig a többek között a rovarok is hamarabb támadják meg, mint például a szobafenyőt (Araucariát) a vörös pók.

A növény betegsége elhárításának eszközei tehát azok, ha a növény mindenkor a neki megfelelő talajba jut, ha a talaj nem romlik meg, ha olyan hőmérsékletű szobába jut a növény, mely égalji természetének megfelelő és ha a világosság és friss levegő tekintetében sem szenved semminemű hiányt; mert

az bizonyos, hogy a világosság, a napfényen kívül a friss levegő is az az elem, mely idejében és módjával mindenkor csak biztosítja a növények egészségét.

A külsőleges bajoktól, főképpen rovaroktól megóvni a növényeket akkor lehetséges, ha a többek között a növények a tisztaság tekintetében sem szenvednek hiányt. Az inkább csak levelekkel díszlő növények, mint: Pálmák, Ficusok, Dracaenák stb. nagyon meghálálják azt, ha időszakonként levelei langyos vízzel lemosatnak, ha rendszeres permetezésben részesülnek, ha a portól, füsttől és léghuzamtól megóvatnak, ha a cserép állandóan tiszta és ha a talaj felülete porhanyóssa tétetik, olyanná, hogy azon kéreg vagy moha ne fejlődik. Ha már most az egyes betegségekről és rovar általi kártételekről fogunk megemlékezni, látható lesz, hogy azok száma elég sok és hogy ugyszólván minden növényesaládnál és fajnál egy-egy baj mindig más-keppen nyilvánul meg.

Igy például: a növény meghülése nem mindig a hideg levegőtől, hanem attól is származhat, hogy hideg vízzel öntözték, vagy pedig főképpen meleg légövi növényt hideg esőre kitétek. Rozsdafoltokat kap az Aletris, a Ficus levelei, ha hideg vízzel permeteztetnek s a nap fénye hirtelen éri; törőhadást kaphat a Primula, Agave, Cactus stb., ha télen nedves helyen áll. A legyezőpálma levélhegyei nemcsak akkor szárad meg, ha a levegő tulszár és tulmeleg, hanem akkor is, ha a gyökérgomoly nincs jól átitatva vízzel, vagyis, hogy csak felületes öntözésben részesül. Hasonló okból peregnék le az Azalia bimbói is és a Camellia bimbói azért is, ha nem hagyják megszokott helyén állani. A Babér, Aralia, Aucuba s hasonló keménylevelű növény leveleinek fonákján fellépő barnaszínű pajzs-, a Colleus, Camellia stb. levelein, vagy száraz törzsén fellépő fehérszínű gyapjastetű, továbbá némely növénynél a korompenész a száraz és tisztátalan levegőjü szobában a leggyakoribb, a zöld levelész pedig a puhább állományú növény levelein vagy végajtásain akkor szokott fellépni, ha kevés friss szabad levegőt kapnak a növények.

A tő- vagy gyökérrothadás ellenszere egyrészt az, ha a növény kedvező helyzetbe kerül, beteges rothadt részei éles késsel levágatnak s a sebek faszénporral behintetnek; a férgek ellen a növény megtámadott részeinek dohányluggal vagy pedig háziszappannal való lemosása a leghathatósabb szer, de itt meg kell jegyeznünk azt, hogy az ilyen mosás alkalmával az erősebb dörzsölést kerülni kell, vagy pedig durva, érdes tárgyat vagy anyagot használni nem szabad, mert könnyen megtörténhetik az, hogy hegyes pálcikával alulról kipiszkálja, mert az bizonyos, hogy ha a cserép fenekén levő nyílás bedugul, azon a felesleges víz nem folyhat ki, meggyülemlik s pusztulást okoz.

Sokszor a kedvezőtlen, vagy kimerült talaj oka a növény betegségeinek, mely bajnak segítsége az, hogy a növényt a neki megfelelő talajba s annyiszor át kell ültetni, amennyiszer a növény növekedési tulajdonsága megkívánja. Ha általánosságban szabály az, hogy a szobanövényeket egyszer egy évben át kell ültetni, akkor azért van kivétel is, hogy tudniillik az egyik növénynek csak egyszer-kétszer,



a másik viszont csak minden második évben kíván átültetést.

A pálmafélék, főképpen a nagyobb példányok, pl. megeleghszenek évenként egyszeri átültetéssel, úgy talajfeljavítással, viszont a gyorsabban növekedő növényeknek, mint pl. Páfrányok, Begoniák, Cyperus stb. a kétszeri átültetést is megkivánják, ellenben az Agave, Cactus-félék, az Agapanthus pl. sokszor két évig is elvannak jól egy és ugyanazon talajban, mert aránylag amazoknál lassabban növekednek s kevesebb vizet fogyasztanak, tehát a talaj nem merülhet ki oly gyorsan.

Ellenségévé válhat végül a növényeknek maga a virágkedvelő is azzal, ha mindentféle mendemondának felül, s csodahatásu szerekkel, mint kávéalja, olaj stb. öntözi növényeit, azon hiszben, hogy attól a növények gyorsabban növekednek, avagy levelei zöldebbek, fényesebbek lesznek. Nem akarunk itt ismétlésekbe bocsátkozni, csak visszaterelni a szíves olvasót oda, ahol a növények öntözéséről, a felhalmazott s el nem használt szerves anyagok káros hatásáról volt szó, ahol kiviláglik az, hogy még a víz is árthat, ha-kelleténél több van a talajban.

Ha a szobanövény rendszeresen van kezelve s minden irányban lehetőleg a mérték szerint nyer kielégítést, nem szorul semmi nemű támogatásra; és az erős dörzsöléssel a növény leveleinek felbőre lehámlik s hogy a levélzet — például a pálmánál — megfakul, később megsárgul, elpusztul. A talajban levő férgek ellen, mint giliszta, csiga, lótetű stb. igen hathatós eljárás a növénynek, illetve talajnak meleg, de nem forró vízzel való megöntözése, amitől az említett férgek a felszínre kerülnek, honnét könnyű szerrel eltávolíthatók.

A növények gyökereinek rothadását, illetve a talaj megromlását nemcsak a helyes móddal alkalmazott öntözéssel lehet elhárítani, hanem azzal is, hogy ha az edény fenekén levő nyílás bedugulását megakadályozza a virágkedvelő úgy, hogy időnként egy ha mégis a most forgalomban levő műtrágyák valamelyikét akarja a virágkedvelő alkalmazni növényeinek támogatására, mindig jobb a szakember tanácsát előbb kikérni, mert ahány a műtrágyaféleség, annyiféle annak alkalmazási módja, és viszont, ahány a növénynek vagy féleség, annyiféle lehet esetleg annak igénye a műtrágyával szemben.

Csérer Gyula.

**IRODALMI SZEMLE.**

**A szobanövények ápolása.** Irta: Csérer Gyula Zombor városi főkertész. A kertészeti gyakorlat és szakirodalom kipróbált munkássának tollából jelent meg, egy lézagnpótló füzet a fenti cím alatt. A magyar családok tradíciója volt régidők óta, hogy a lakásban s különösen az ablakokban kedvenc virágaikat ápolták, öntözték, a kuriákban sokszor úgy építkeztek, hogy a »gáng«, a tornác üveg falat kapott, az így zárt helyet fűthették is, s a gazdaszony s vendégei téli időben is gyönyörködhettek színes és illatos virágokban. Az ujmódi városi építkezések kissé félretolták a szobai élővirág kultuszt, mert szűk lakosztályokba nem jutott hely cserepes virágnak, s aki mégis nem érezte jól magát az ilyenformán rideg lakásban, hát mesterséges növényeket, vagy szárított Makartokat állított fel — hideg disznek. De csakhamar belátták Plátó rozmaring szálai, hogy kivált télen igen hiányzik a Makartok aljában

a fejlődő, viritó, zöldelő élet, a tavasz figyelemzetetője — s az unott festett virágok »porozása« korántsem, oly poetikus dolog, mint egy-egy jácint-gyűjtemény nyilásának megfigyelése, egy zsenge pálmalevél kinövése s az ezenköziben a miniatűr természettel való pepecselés, melynek nyomán napról-napra új levélke, új bimbó s fejlődő élet fakad — s hál' Istennek ma már a virágszeretet újból honos lett a kunyhóktól a palotákig, sőt városi terek és házfrontok díszítésében mind nagyobb tért hódít az élővirág. A legalkalmasabb időben jelent meg tehát Csérer Gyula kertész füzeté s hogy háziasszonyok haszonnal is forgathatják, kitűnik a fejezetek címeiből. Az »előszó« után a szobanövények életfeltételeiről szól, utána az évenkénti átültetéséről, öntözéséről, téli ápolásról beszél. Ismerteti a télen viritókat, a szobai pálmákat, a nyári ápolást vázolja s utolsó fejezetben a szobai növények betegségeiről és ellenségeiről ír gyakorlott tollal, egyszerű modorban, minden tudálékosság nélkül, úgy, hogy azok, akiknek szánva a füzet, a szerző intencióit meg is értsék és utána igazodjanak. A növényképekkel is díszített füzetnek az ára 1 kor. 40 fillér és megrendelhető szerzőnél Zomborban (városi kertészet). Minden virágkedvelőnek szívesen ajánljuk e művecskét. —szk.

**KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.**

**Értesítés.** A m. kir. állami ménesekben nevelt fiatal méneknek, valamint a magánosoktól ez évben vásárolt és még ezután vásárlandó méneknek a méntelepztályokba való beosztása a következő sorrendben és napokon fog megtartatni, u. m.:

Budapesten . . . . .	október	11-én
Bábolnán . . . . .	»	13-án
Lisbéren . . . . .	»	14-én
Mezőhegyesen . . . . .	»	17. és 18-án
Alsószombatfalván . . . . .	»	24-én

a ménesheli anyakancák párosításának megállapítása pedig:

Alsószombatfalván	október 25-től 26-ig
Mezőhegyesen	november 7-től 14-ig
Bábolnán	» 21-től 24-ig
Kisbéren	november 27-től december 2-ig

fog megtörténni. Ugy a ménbeosztásoknál, mint az anyakancák párosításának meghatározásánál a tenyésztés iránt érdeklődők szívesen láttatnak. Budapest, 1911. évi szept. hó 9-én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

**Mintaszüreték.** Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter körrendeletet intézett a szőlészeti és borászati felügyelőkhöz, hogy működési kerületükön készítsék elé a mintaszüreték tartását. Ezek a szüreteken a legújabb szüretelési eljárásokat mutatják be. A miniszter sulyt helyez arra, hogy a kigazdák minél többen vegyenek részt azokon. Az érdeklődőknek a borászati felügyelők magyarázatokkal szolgálnak s a szüreték idejét is ők állapítják meg.

**Piszkos edényben árusított tej forgalombahozatala.** Fölmerült esetből kifolyólag elvi határozatban mondta ki a földmívelésügyi miniszter, hogy az 1895. évi XLVI. tc.-be ütköző kihágást nemcsak cselekménnyel, hanem mulasztással lehet elkövetni. Ilyen mulasztást követ el az, aki nem gondoskodik arról, hogy tejeskannái rozsdamentesek s tisztán kerüljenek forgalomba.

**VEGYES KÖZLEMÉNYEK.**

— **Gyümölcs, sörárpa és komló-tárlatot,** vásárraal egybekötve rendez az erdélyi gazdasági egylet f. hó 21. és 22.-én Kolozsvártt, a vármegyeház üvegtermében. A tárlat és vásáron Kolozsvár város és a környék gazdái vehetnek részt. Részletes tudnivalók a napokban küldetnek szét.

— **Tanévnyitó a gazdasági akadémián.** A kolozsvári gazdasági akadémián f. hó 9.-én (hétfőn) d. e. 10 órakor lesz a tanévnyitási ünnepély, melyre az igazgatóság az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. Ez ünnepély tárgysorozata: 1. Dr. Páter Béla helyettes igazgató tanévnyitó beszéde. 2. Juhos Lajos adjunktus értekezése: „Erdélyi szarvasmarhatenyésztésünk kapcsolatban a drágaság kérdésével“. A megnyitó ünnepély alkalmára a gazdasági akadémia kertészete házi gyümölcskiállítás rendez, amelyre a gyümölcsvásárlás iránt érdeklődő közönség figyelmét felhívjuk.

— **Meghívó és értesítés** A m. kir. földmívelésügyi miniszterium erdélyrészi kirendeltsége és az E. G. E. támogatásával 1911 október hó 15-én és 16-án *Teke* nagyközösgben járási gazdasági és kerti termény, gyümölcs, szőlő és bor *bemutató* rendeztetik, kapcsolatban a járási tenyészállatdíjazással, a következő sorrendben:

*Oktober hó 15-én d. e. 1/2 10 órakor:* a járási termény stb. kiállítás ünnepélyes megnyitása: Dózsa Endre cs. és kir. kamarás Kolozsvármegye alispánja által. A bíráló-bizottság októben 15-én d. e. 8 órakor kezdi meg munkálatát. Október hó 15-én délelőtt 11 órakor a közösgházán járási *gazda értekezlet* lesz, Dózsa Endre szakosztályi alelnök megnyitójával; ezután Juhász Árpád kolozsvári gazd. akadémiai tanár, Szemere Bálint m. kir. szőlőszeti felügyelő és dr. Csérer Lajos kirendeltségi megbízott előadást tartanak a kiállítás eredményeiről. Délután 1 órakor *közebed.* Október hó 15-én d. u. 3 órakor Scheiner Mihály tekei birtokos tanyáján a Székelygazdák Szövetkezete által kiállított gazdasági gépek bemutatója. Magyarázatot Juhász Árpád kolozsvári gazd. akadémiai tanár tart.

*Másnap, október hó 16-án:* a kiállítás reggel fél 9 kor nyílik meg, ekkor a bíráló-bizottság határozata kihirdtetetik, s a díjak kiosztatnak. Délelőtt 9 órakor kezdetét veszi a *járási tenyészállatdíjazás*, melyre erdélyi magyar tehének, üszök s borjúk állíthatók elő. Összesen 500 kor. állami díj osztatik ki, csakis járásbeli kigazdák által tenyésztet állatokért. A bírálat eredményeinek kihirdtetése után a díjak a kolozsmegyei m. kir. gazdasági felügyelőség által kiosztatnak.

*Tudnivalók:* A terménybemutaton mezőgazdasági, kertészeti terményekből, gyümölcsből, szőlőből, borból külön csoportok lesznek. A kiállítási anyag október hó 14-én este 6 óráig küldendő be az elemi iskolához csinos tartányban s pontos név és származási jelzéssel ellátva. Szép termények stb. kiállítási oklevelekkel s pénzdíjakkal tüntettetnek ki. *Minden kiállítási ügyben a tekei főszoigabiroi hivatal ad felvilágosítást.* Szállás dolgában a tekei közösg elöljáróságához kell idején fordulni, ugyanoda jelentendő be az október 15-iki köz-

<p><b>Kitüntetések:</b></p> <p>Arad Pancsova Budapest Szófia Belgrád Szeged Berlin Szatmár Lovrin Szabadka Lugos Temesvár Nagybecskerek Veszprém Nagyvárad Wien Pozsony Zenta Pécs</p>	<p><b>Fajbaromfi!</b></p>  <p><b>Fajbaromfi!</b></p>	<p><b>Reitter Oszkár</b></p> <p>főkapitány,</p> <p>fajbaromfi gazdasága, <b>Nagybecskerek,</b></p> <p><b>Angliából</b></p> <p>hozott telivér, fajtisza, legelsőrendű állatok</p>		<p><b>Állami nagy aranyérem!</b></p> <table border="1"> <tr> <td>hím</td> <td>tojó</td> </tr> <tr> <td colspan="2">korona</td> </tr> <tr> <td>25</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>10</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>10</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>10</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>10</td> <td>8</td> </tr> </table>	hím	tojó	korona		25	25	10	8	10	8	10	8	10	8
		hím	tojó															
korona																		
25	25																	
10	8																	
10	8																	
10	8																	
10	8																	
<p>Fajbaromfi! hozott telivér, fajtisza, legelsőrendű állatok</p>		<p>Külföldi és hazai legelső és legnagyobb kitüntetések.</p>																

ebéden való részvétel is Teke, 1911 október hó 3.-án.

A rendező bizottság nevében: Papp Zoltán főszolgabíró, a r. bizottság elnöke.

— **A saazi komlópiac.** az O. M. G. E. tudósítójának jelentése szerint az árak csökkentek. A napi forgalom 60—100 bárra szállott le. Az árak nagyjában 430—440 korona között mozogtak. Vidéken a vásárlás egyre tartott és az utolsó napokban is ugyan nyomott árak mellett, nagyobb tételek kerülnek eladásra. Nagyobb tétel goldbachtali áru már csak 430—440 korona mellett talált vevőt. Kisebb tételek 410—420 korona mellett cseréltek gazdát. Idegen komlóban egyrészt a kis készlet, másrészt az eladók túlzott igényei miatt, nem fejlődhetett nagyobb üzlet. Így az elsőrendű sima zöld délstíriai áruért 415—420 koronát, magyar áruért pedig 420 koronát követelnek. Auschauer komló egyáltalában nem található. Termelési helyén 420 koronáért vásárolják s így nem fizetődik ki a saazi piacra való szállítása. Komlóárak: elsőrendű és szemelvény 450—460 korona, jó középminőségű 440—450 korona a középminőségű pedig 430—440 korona 50 kilogrammonként. A hét végén a hangulat nagyon csendes. Az irányzat gyengült. Az időjárás eddig szép őszi volt. Mult pénteken kiadós eső állott be.

— **A nemzetközi állatpiac.** A porosz mezőgazdasági kamarák középpontjának jelentése szerint a külföld marhavásáraitak üzletmenete továbbra is szilárd marag. Az Egyesült-Államokban, Londonban és Párisban az árak, különösen a jobb minőségű anyagé tovább is emelkedtek, míg Wienben és Rotterdamban a mult héten voltak az árak a legmagasabbak, csakis Koppenhágában mutatkozott némi áresés. A juhárak Párisban és Rotterdamban valamivel alacsonyabbak voltak, Londonban azonban még mindig elekkedtek. A sertéspiacokon a mult héten nem volt áremelkedés, sőt Párisban, Koppenhágában, Wienben némi esés mutatkozott. Németország marhavásáraitak az áralakulások nem voltak egységesek, mert míg Berlinben és a majnai Frankfurtban az árak újból emelkedtek, addig a nyugeti vásárokon, továbbá Magdeburgban, Hanneoerben, Maunheimban és Münchenben a marhaárak estek. Németország juhvásáraitak az árak stagnáltak, csak Berlinben és Hannoverben esett némileg a hizott juh ára. A német sertésvásárokon nagyobbára visszaeső volt az árfolyamat, csak Berlinben a délnémet vásárokon maradtak az árak változatlanok.

— **Az arad-hegyaljai bortermelők és a borértékesítés:** Aradról jelentik: Az arad-hegyaljai szőlősgazdák egyesülete gyűlést hívott egybe, amelyen megbeszélték az új szüreti bor értékesítésénél követendő eljárást. Tekintettel arra a tapasztalatra, hogy a kereskedők erősen lenyomják a bor árát, a szőlősgazdák elhatározták, hogy szüret előtt tartózkodni fognak a bor eladásától.

— **Magyar gyümölcs és hüvelyes a külföldön.** A francia kormány a nyers állapotban élvezhető gyümölcs és főzelékeműekre 1910. aug. 1.-én kibocsátott tilalmat hatályon kívül helyezte, úgy hogy mindenféle gyümölcs és főzelék Magyarországból most már bevihető Franciaországba.

— **A folyó év csemegezőlő kivitele** már eddigelé is sokkalta kedvezőbb képet nyújt, mint a tavalyi. Ez idén ugyanis a csemegezőlő, jó minőségekben és kedvező áron már július hó végétől kezdve szerepelt a névesebb honi piacokon; kivitelre pedig már szeptember hó folyamán nagy mennyiségű csemegezőlő került forgalomba.

A külföldi piacokon úgy az idén, mint általában a legutóbbi években fokozatosan kedvezőbbé alakult a magyar csemegezőlő forgalma s áremelkedése. Legtöbbet szállítunk Wien és Breslau gyümölcs piacaira,

Külföldre irányuló csemegezőlő kivitelünk forgalmának emelkedését kétségtelenül igazolja külkereskedelmi idevágó statisztikánk is, amelynek adatai szerint, a legutóbbi tíz év alatt kivittünk csemegezőlőben:

1901. évben	84.608	métermázsányit
1902	>	84.796
1903	>	165.444
1904	>	111.077
1905	>	110.997
1906	>	84.920
1907	>	114.491
1908	>	145.224
1909	>	99.676
1910	>	76.228

A fent elősorolt évek közül az 1906., 1909. és 1910. évek, gvengébb termést adtak s így a kivitel csökkenése indokolt, mindamellett a jobb termőévek kivitel mennyisége általában az emelkedés képét mutatja, minél fogva a folyó 1911. év kivitele kétségtelenül megint megfogja közelíteni az 1909. év előtti évek kedvező fellendülését.

— **Cselédjutalmazások.** A Székely-Egyesület a bankházi Ács Károly-féle alapítvány kamataiból Háromszék vármegyében négy oly mezőgazdasági férfi-cseléd és három oly háztartásnál alkalmazott nőcseléd részére, kik legalább öt év óta szolgálnak a Székelyföldön, 40—40 korona jutalmat tűzött ki. A kellőképpen felszerelt kérvények Sepsiszentgyörgy város rendőrkapitányi hivatalához legkésőbb folyó évi október hó 29.-ig annál is inkább benyújtandók, mert később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek és nem továbbíttatnak.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

**TOKAJI LÁSZLÓ.**

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

**A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK**

**KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE**

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

**FÖLDBIRTOKRA**

és a nagyobb városokban fekvő

**H A Z A K R A**

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

**LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.**

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve

**AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.**

**A KÉPVISELŐSÉG elfogad**

**TAKARÉK-BETÉTEKET**

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

A LEGNAGYOBBI ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

**Bogyay Gyula tájkertészete**

tájkertész és kertépítő

**BUDAPEST**

Telefon 25—33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25—33

2278.

**VII., Gizella-ut 15.**

(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

**Eladó**

200 drb. három hónapos, orbánc ellen beoltott mangalicamalac.

Értekezhetni: **Nagy Dénes** földbírótokosnál Torda. 2638

**Eladó széna.**

3500 mm. első minőségű réti és hegyi széna, 1910. és 1911. évbeli eladó Br. Horváth Emil alsógyékényesi gazdaságában, u. p. és vasutállomás D és. 2645

**Uradalmi szamadások**

átvizsgálását elvállalja e téren nagy gyakorlattal bíró 2564

**szakember.**

Cím a kiadóhivatalban.

4 ÁLLAMDIJ 27. ELSŐRENDEŰ KITÜNTETÉS.

**PEEF**

PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK

mázoláshoz teljesen készen vakolatra. (Ára és vasra. 10re védve 100ft sz.)

**LUTZ EDE ÉS TÁRSÁI**

TELÉKGYÁRAK BUDAPEST, VII. ORNAGY-UTCA

Telefonszám 64. 93



## Szőlőoltvány eladás!

Két vidékünkön lakó nagy szőlőtermelő ez évben 2.600.000 drb. szőlőoltványt termelt a következő fajokból. Kadarka, Olasz rizling, rajnai rizling, Semillion, Sauvignon, Pozsonyi fehér, Kövi dinka, Ezerjő, Furmint (som), Muskotály, Mézes fehér és Csaba gyöngye.

A termelők ezen remekül fejlődött oltvány készletükből mindazt, ami a miniszteri rendelet szerint I. oszt. szokványos, eladásra kínálják, még pedig szokatlan olcsó árban, őszi átvételre.

Az oltvány iskolákat érdemes megtekinteni! Egy 15 holdas iskola van Egerben a gazd. egyesület bérletén, a többi Gyöngyös mellett Abasáron.

A rendelések felvételére és bővebb felvilágosítás nyújtására vállalkozott a

**Hevesmegyei általános bank r. t.**  
**Gyöngyös.**

2631

**Keresek** azonnali, vagy folyó év októberi átvételre az erdélyi részekben

**400-1000 katasztrális holdig terjedő birtokot haszonbérbe.**

A földbirtok helyi fekvése, miveléságankénti megosztása, nagysága, valamint a bérletnek katasztrális holdankénti ára, az alábbi címre **Dr. Vadasdy Péter,** közlendő: földbirtokos.

Vajdaszentivány. u. p. Gernyeszeg. (Maros-Torda vármegye) 2636

### Hirdetmény.

**Keresek megvételre** egész fekete színű 1 és 2 éves erdélyi racka tenyész anyajuhot. Kérek értesítést a darabonkénti testsúly, az eladandó darab szám és vételárról:

Mezőszopori gazdaság intézőségének u. p. Magyarfráta, Kolozsmegye küldeni.

### Hirdetmény.

**Eladó** gróf Degenfeld uradalom mezőszopori gazdaságában 94 drb. 2 és 3 éves, 23 drb. 1 éves primaminőségű erdélyi racka tenyész anyajuh, és 19 darab idei nőstény bárány.

Megnézhető Mezőszoporon, Vasutállomás: Boós megálló őrház. Pósta és távirda Magyarfráta.

2639

Marosvásárhely közelében egy 400 holdas birtok eladó. Közzelebbit megtudhatni a kiadóhivatalban.

2644

# Szivattyúk és Mérlegek

**különleges gyár**  
**Garvenswerke,**  
Wien, II., Handelsquai No. 130.  
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

2080

## ERDÉLYI BANK és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

**Kisbirtokosok jelzálogosztálya** kölcsönöket nyújt kisbirtokosoknak betétlázás mellett a mindenkor pénzügyviszonyokhoz mért legelőnyösebb kamatozás mellett.

Már meglévő magas kamatlábu kölcsönöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre konvertál.

**Jelzálogosztálya** törlesztéses kölcsönöket nyújt nagyobb földbirtokokra 10-50 évig terjedő időtartamra a kamatot is magában foglaló előnyös annuitás mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágosítással szolgál

2017

Az igazgatóság.

## Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a hamisításoktól! Valódi Stern-Marka védjeggyű.

**Thomassalak** a legjobb és legolcsóbb foszforsav műtrágya!

Csak akkor ilyen van és olczó



valódi, ha zsákban eredeti van rajta.

2617

Hamisítástól szigorúan óvakodjunk.

Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva.

**KALMÁR VILMOS** a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője. BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 49. SZÁM.

Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat!

## A legjobb sorsjegy a magyar jelzáloghitelbank KONVERZIONÁLIS SORSJEGY,

**MERT** e sorsjegyek mindegyikét kihúzzák,  
**MERT** e sorsjegyek akkor is tovább játszanak, ha azokra máá egy vagy több nyeremény esett,  
**MERT** e sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióként is letehetők bárhol.  
**MERT** az összes létező sorsjegyek közül a legjobb játékterve ennek van és  
**MERT** legnagyobb főnyereménye 2004

**EGY MILLIÓ KORONA.**

Húzások: minden év február 25-én, április 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

**Részletre:**

egy darab 10 havi részletre havi 16— korona	
„ 11 „ „ 15— „	
„ 15 „ „ 11— „	
„ 17 „ „ 10— „	
„ 19 „ „ 9— „	
„ 23 „ „ 7.50 „	
„ 25 „ „ 7— „	
„ 30 „ „ 6— „	

vagy letétre 30— K foglaló befizetése után legolcsóbb kamata. A nyeremények azonnal a vevőt illetik.

**Kapható a**

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ.-nál Mátyás király-tér 7. szám alatt.

**Uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kévekötel, amerikai manillazsineg kölcsön és eladás kartellen kívül.**

2578

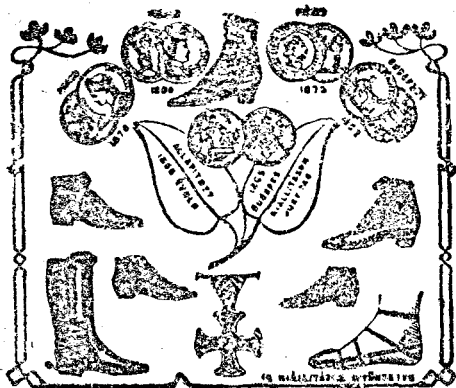
NAGEL ADOLF BUDAPEST, V., Arany János-u. 10. Táviratcim Nagela. :: Telefon 35-92.

## MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

### FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.



2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.



## Buza-eladás.

A Kolozsvári M. Kir. Gazdasági Akadémia 200 méterháza vetőmagnak is alkalmas algyógyi búzát zárt ajánlat útján legtöbbet ígérőnek elad.

A zárt ajánlatok f. hó 14-én délelőtt 11 óráig alulírt igazgatóságához adandók be s hozzájuk 500 korona bánatpénz csatolandó. Későn érkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe, ugyszintén a bánatpénz nélküliek sem. A buza minta a Kolozsvári M. Kir. Gazdasági Akadémia Igazgatóságánál tekinthető meg.

Vevő köteles a búzát október 19-én estig elszállítani és az árát kifizetni.

Kolozsvári M. Kir. Gazdasági Akadémia.  
2647

### Elhalálozás folytán:

#### Eladó Montefoni tenyészlet:

- 5 drb. tejelő tehén (1 üsző és 3 bikaborjuval)
- 2 drb. ellős tehén,
- 6 drb. 1-2 éves üsző,
- 1 drb. bika.

#### Fehérbival tenyészlet:

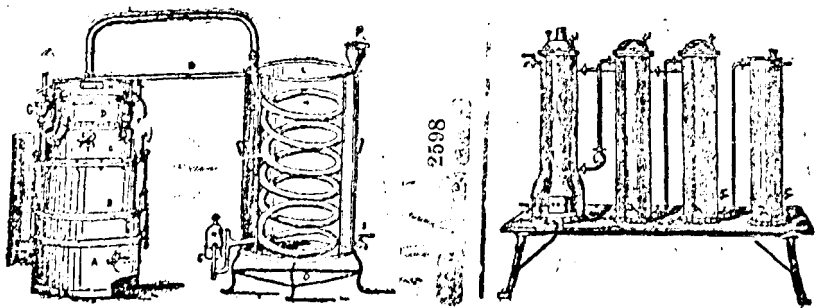
- 4 drb. tejelő tehén (3 üsző, 1 bikaborjuval),
- 9 drb. ellős tehén,
- 4 drb. 2-3 éves üsző,
- 1 drb. bika.

Megtekinthetők Maroscsapón, (vasut, posta, távirda, telefon), hol bővebb értesítést nyujt

FELSZEGHY S. gazdasági kezelősége.

Legújabb gyümölcstörköly és bor-seprő leparoló készüléket, vízfürdő kazánal, minden alaku pálinkafőző üstöt, új szesadó előírás szerint készít. Borhevítő pasteurizáló készülékek hűtővel a legjobb minőségben és csinos kivitelben szállít, gyári berendezések és felszerelésére ajánlja magát:

**Gállik Lajos** rézműves-mester  
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 8. szám.



Képes árjegyzéket hérmmentve küld.

Ócska rézét 10% árrban becsérél.



**Ratto**

Phosphor-pasta

patkányok

teljes kipusztítására szavatosság mellett üvegekben 1 K, 2 K és 4 korona

Detsinyi Frigyes

Budapest, V., Marokkói-utca 2.  
2640

Egy kiválóan ügyes, a mezőgazdaságot értő, több uradalomban szolgált, magyarul és románul beszélő,

kis igényű gazdatiszt

január 1-re

állást keres.

Cime:

Felei Mihály,  
Mihálcfalva.

(x. z.)

Orpington  
fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításán első díjjal díjazott

Orpington-törzstyukok eladó.

Erzsébet-út  
13. szám.